

Broj:83/10

Dana: 04.02.2010. godine

Na osnovu člana 9.Zakona o Ombudsmanu za djecu Rrepublike Srpske / Službeni glasnik Republike Srpske broj 103/08, a u cilju preduzimanja dodatnih mjera radi zaštite djece od svakog oblika nasilja u obrazovnom sistemu, Ombudsman za djecu daje sljedeću

PREPORUKU

Protokol o postupanju o slučajevima vršnjačkog nasilja među djecom i mladima u obrazovnom sistemu Rrepublike Srpske potpisan je 19.novembra 2008.godine.

Protokol su potpisali ministar prosvjete i kulture, ministar zdravlja i socijalne zaštite i ministar unutrašnjih poslova.

Protokol definiše pravila i procedure postupanja nadležnih institucija kada se desi nasilje u obrazovnom sistemu. Protokol pored navedenog ima funkciju edukacije o vršnjačkom nasilju i djece i roditelja i nastavnika, ali i funkciju prevencije ne samo vršnjačkog, već nasilja uopšte pa i maloljetničke delikvencije.

Protokol utvrđuje postupke na uspostavljanju reakcije svih učesnika kako bi se djelovalo na sprječavanje, identifikaciju, prijavljivanje, istraživanje, liječenje i slično, u svim slučajevima vršnjačkog nasilja u obrazovnom sistemu, a sve sa ciljem da se pruži potrebna podrška prije svega djetetu ali i onima koji se o djetetu brinu.

Protokol obavezuje, između ostalog, svakog učesnika da obezbjedi vođenje posebne evidencije u svom resoru o svim registrovanim slučajevima.

Ombudsman za djecu je izvršio analizu primjene Protokola o postupanju u slučajevima vršnjačkog nasilja u obrazovnom sistemu Republike Srpske.

Osnovni cilj je dobijanje podataka od svih škola o prisutnosti nasilja u školama, njegovim oblicima i reakcijama nadležnih u skladu sa procedurama utvrđenim Protokolom, da bi se na osnovu istih mogle planirati dodatne aktivnosti u zaštiti djece i njihovih prava.

Upitnik sa 18 pitanja upućen je u 204 osnovne i 91 srednju školu u Republici Srpskoj i odnosi se na period 01.12.2008.g.-01.12.2009.g.

Analiza dostavljenih odgovora pokazuje sljedeće:

-Na upitnik je odgovorilo 160 škola, 105 osnovnih i 55 srednjih škola,
-Sa protokolom su upoznali djecu, roditelje i nastavnike 76% osnovnih i 82% srednjih škola, a iz dobijenih odgovora proizilazi da neke škole nisu ni dobile Protokol, ali su uredno odgovorile na dostavljeni zahtjev,

-Za aktivnosti u vezi sa primjenom Protokola škola je imenovala osobu - 70% osnovnih, i 89 % srednjih škola,

-Evidenciju o slučajevima vršnjačkog nasilja vodi 63% osnovnih i 89 % srednjih škola,

-Slučajeve vršnjačkog nasilja imalo je 51% osnovnih i 64% srednjih škola,

-U osnovnih školama evidentirano je 334 slučaja nasilja, a u srednjim 166,

-Slučajeve su riješili u školi u 94% osnovne i 91% srednje škole,

-Saradnja sa institucijama su ostvarili:

centar za socijalni rad.....46% osnovne i 49% srednje škole

policija.....42% osnovne i 58% srednje škole

zdravstvo.....17% osnovne i 22% srednje škole

-Saradnjom sa navedenim institucijama je zadovoljno 51% osnovnih i 62% srednjih škola,

-Završenih predmeta u osnovnim školama je 321, a u srednjim 158,

-Počinioci nasilja su najčešće učenici VIII razreda – 25% i II razreda srednje škole – 29%

-Žrtve nasilja su najčešće učenici VIII razreda – 25% i II razreda srednje škole – 29%.

-Počinioci nasilja u osnovnim školama su djevojčice 7%, a u srednjim 23%.

-Djeca nad kojima je izvršeno nasilje, djevojčice – u osnovnim školama 21% a u srednjim školama 35%.

-Oblici vršnjačkog nasilja

fizičko.....u osnovnim školama 87% a u srednjim školama 83%

psihičko.....u osnovnim školama 46% a u srednjim školama 74%

seksualno.....u osnovnim školama 0 a u srednjim školama 1 slučaj

-Neka djeca su više puta žrtve nasilja, u osnovnim školama 48% a u srednjim 29%.

-Neka djeca su više puta počinili nasilje, u osnovnim školama 63% a u srednjim 37%.

Ovo su prvi podaci u Republici Srpskoj koji govore o primjeni Protokola godinu dana poslije njegovog stupanja na snagu. Vrlo je važno da njihova analiza bude osnov za nove mjere i dodatne aktivnosti svih institucija na stvaranju okruženja u kojem će djeca odrastati bez nasilja.

S obzirom daje sprečavanje nasilja nad djecom trajan posao koji zahtjeva kontinuiran rad i ozbiljan pristup svih institucija uz aktivno učešće djece i roditelja,

Predlažemo,

-da Protokol bude dostavljen svim školama uz obavezu njegovog objavljivanja /oglasna ploča, zbornica i sl./ i njegove potpune primjene,

-da se na sastanku aktiva direktora osnovnih i srednjih škola, uz prisustvo lica koje je u školi direktno angažovano na primjeni Protokola, aktuelizira tema nasilja u školi sa ciljem razmjene iskustva i dobre prakse te usaglašavanja pristupa u primjeni Protokola, te da se izradi obrazac o vođenju evidencije i vršnjačkom nasilju,

-da se stimulišu škole koje u godini dana nisu imale slučajeve vršnjačkog nasilja, uspostavljanja mreže „U mojoj školi nema nasilja“ i njenim objavljivanjem, ali i škole koje imaju kvalitetan pristup u rješavanju ovog pitanja

-da se u školama u kojima su pojedini učenici evidentirani kao višestruki počinioci nasilja ili su neka djeca bila izložena nasilju više puta, dodatnim programima organizovan rad sa ovom djecom, te da im se po potrebi obezbijedi stručna pomoć u iznalaženju adekvatnih rješenja,

-da se unaprijedi saradnja škole i roditelja kako u dijelu edukacije i prevencije tako i u radu sa učenicima u slučaju prijave nasilja, te da škole na roditeljskim sastancima roditelje upoznavaju sa Protokolom i razlozima za njegovo donošenje i posebno o aktivnostima i zajedničkom djelovanju roditelja, učenika i škole u slučaju nasilja u školi,

-da se pokrene inicijativa za imenovanje tima za koordinaciju u svim lokalnim zajednicama za ovu problematiku kako bi se ostvarila bolja povezanost svih institucija u praćenju i evidentiranju slučajeva nasilja, ali i u zajedničkom preventivnom i edukativnom radu (zajednička obrada aktuelnih tema i problema i sl.).

Očekujemo da u skladu sa članom 9, stav 2. Zakona o Ombudsmanu za djecu, Instituciju obavijestite o mjerama koje ste preduzeli.

Ombudsman za djecu

mr Nada Grahovac

